

Ἐπί τῆς προτάσεως Νόμου «περὶ θεσπίσεως τῶν βασάνων ὡς ἰδιωνύμου ἐγκλήματος».

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Κατὰ τὸ ἄρθρο 7 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος 1975 «αἱ βάνοι, οἰαδήποτε σωματικὴ κάκωσις, βλάβη ὑγείας ἢ ἄσκησις ψυχολογικῆς βίας, ὡς καὶ κάθε ἑτέρα προσβολὴ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας ἀπαγορεύονται καὶ τιμωροῦνται ὡς νόμος ὀρίζει». Ἐνῶ συνεπῶς τὸ ἡμέτερον Σύνταγμα, στοιχοῦν κατὰ τοῦτο ὡς πρὸς τὰ προηγούμενα ἀπαγορευεῖ τὰς βασάνους, οὐδέποτε μέχρι σήμερον ἐξεδόθη ὁ προβλεπόμενος ὑπὸ τοῦ καταστατικῆς χάρτου νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καθορίζοντο αἱ προϋποθέσεις, τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικήματος καὶ αἱ σχετικαὶ ποιναί. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ νέον δημοκρατικὸν Σύνταγμα ἀφήνει σαφῶς νὰ νοηθῇ ὅτι τὸ προστατευόμενον διὰ τῆς διατάξεως ἔννομον ἀγαθὸν εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη ἀξία, ἡ ἀνθρωπίνη ἀξιοπρέπεια, περὶ τῆς ἄλλωστε εἰδικῆς μνεῖα γίνεται ἐν ἄρθρῳ 2, ἐνθα διὰ πρώτην ἐπίσης φορὰν ἐρίζεται ὅτι «ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ προστασία τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελοῦν τὴν πρωταρχικὴν ὑποχρέωσιν τῆς πολιτείας».

2. Εἶναι ἰδιαιτέρας σημασίας τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἀπὸ τῶν πρώτων φάσεων τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐθνικῆς τῆς ἀνεξαρτησίας, ἀκολουθοῦσα τὰ φιλελεύθερα γαλλικὰ καὶ βελγικὰ συντάγματα, ἐθέσπισεν εἰς τοὺς καταστατικούς τῆς χάρτας τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν βασάνων κατὰ τρόπον θαρραλέον καὶ δημοκρατικόν. Οὕτω τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν βασάνων περιελάμβανον: τὸ ἄρθρον 99 τοῦ Συντάγματος Ἐπιδαύρου, τὸ ἄρθρον 85 τοῦ Συντάγματος Ἀστρουσ, τὸ 18 τῆς Τριετίας, τὸ 43 τοῦ Ἀργους, τὸ 13 τοῦ Συντάγματος 1844, τὸ 18 τοῦ Συντάγματος 1864 καὶ τὸ ἄρθρο 17 τοῦ Συντάγματος 1927. Εἶναι ἰδιαιτέρας μάλιστα χαρακτηριστικόν ὅτι τὸ Σύνταγμα 1927 περιλαμβάνει καὶ ἐρμηνευτικὴν δῆλωσιν, ἐν ἣ ὀρίζεται ὅτι: «οἰαδήποτε κάκωσις πρὸς κολασμὸν ἢ ἀνακάλυψιν ἐγκλήματος ὀνομάζεται βάνον». Εἶναι ἴσως ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν δίδεται ὁ ὀρισμὸς τῶν βασάνων, ὑπὸ μίαν στενὴν ἔννοιαν βεβαίως καὶ περιωρισμένην μόνον εἰς τὰς ἀνακριτικὰς πράξεις ὡς μέσου διαπιστώσεως τῆς ἀληθείας. Θὰ τονισθῇ κατωτέρω ὅτι ἀτυχῶς ἡ ἐποχὴ μας εἶχε τὸ προνόμιον νὰ ἀξιοποιήσῃ τὸν «θεσμὸν» τῶν βασάνων οὐ μόνον πρὸς διαπίστωσιν τῆς ἀληθείας εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀνακρίσεως καὶ τῆς μεσαιωνικῆς θεοδικίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς προσβολὴν ἢ μείωσιν τῆς προσωπικότητος ἢ κάψιν τοῦ ἴθι-κοῦ τῶν ἀτόμων, ἢ πρόκλησιν σωματικοῦ ἢ ψυχικοῦ ἄλγους ἢ φόβου καὶ ἐπίτευξιν ταπεινωτικῆς δηλώσεως ἀποκηρύξεως ἰδεῶν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει πρὸς συντριβὴν ἢ ἐξευτελισμὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας.

3. Ἀποτελεῖ ἴσως ἐξόχως τιμητικὸν διὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα στοιχεῖον ὅτι ἐν αὐτῇ εἶχον ἀπαγορευθῆ αἱ ἐναντίον ἐλευθέρων πολιτῶν βάνοι. Τοῦτο βεβαίως δὲν αἰρεῖ τὴν βαρύτητα τῆς πράξεως ἐναντίον δούλων, οἱ ὅποιοι ὑπεβάλλοντο εἰς βασανιστήρια πρὸς ὁμολογίαν τῆς ἀληθείας ὑπὲρ ἢ εἰς βάνος τῶν κυρίων των, φωτίζει ὅμως τὴν φύσιν τοῦ ἀδικήματος ὡς στρεφόμενῃ οὐχὶ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, ἀλλὰ κατὰ τῆς ἐλευθέρας ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ συνεπῶς κατὰ τῆς ἐλευθέρας κοινωνίας ἐν γένει. Οὕτω μόνον διὰ δούλους πρὸς ἀπόσπασιν μαρτυρίας ἦτο ἡ βάνος ἢ αἱ βάνοι (Δημοσθ. 1254, Ρ) ἐπιτρέπται «εἰς βάνον παραδίδονται», Ἰσαῖος 70, 349, «ἐκ βασάνου εἰπεῖν», Ἰσαῖος 8). Ὡς μᾶς μαρτυρεῖ ὁ Ἀνδοκίδης καὶ ὁ Λυσίας οἱ ἐλεύθεροι πολῖται καὶ οἱ μέτοικοι ἀπηγορεύετο νὰ ὑποβάλλωνται πρὸς οἰονδήποτε σκοπὸν εἰς βασάνους. Πρόκειται περὶ τοῦ ψηφίσματος τοῦ Σκαμανδρίου (τὸ ἐπὶ Σκαμανδρίῳ ψήφισμα), τὸ ὁποῖον μᾶς μνημονεύει ὁ Ἀνδοκίδης εἰς τὸν «περὶ μυστηρίων» λόγον του (43). Τὴν αὐτὴν βεβαίωσιν παρέχει καὶ ὁ Ἰσαῖος (περὶ Κίρωνος κλήρου, 202): «οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίας ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες, οὕτω ζητεῖτε εὐρεῖν τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων». Τὸ αὐτὸ

ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Λυσίου: «Ἄθηναῖοι ἦσαν, οὐκ ἐδεδίσαν βασανισθῆναι» (Κατὰ Ἀγορατ. 24).

Ἄλλὰ καὶ προκειμένου περὶ τῶν δούλων, δι' οὓς ἦτο ἐπιτρεπτός ὁ πρὸς ἀπόσπασιν τῆς ἀληθείας βασανισμὸς, πολλαὶ ὑπῆρχον εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ἀμφιβολαὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς οὕτω πως ἀπεσπασμένης μαρτυρίας. Τὴν ἐναντίον τῆς τοιαύτης μαρτυρίας ἐπιχειρηματολογίαν, καίτοι μὴ ἐριδομένην ἐπὶ ἀνθρωπιστικῶν λόγων ἐχθετεῖ ὁ Ἀντιφῶν εἰς τὸν «περὶ Ἡρώδου φόνου» λόγον του: «προσέχετε δὲ τὸν οὖν αὐτῇ τῇ βασάνῳ οἷα γεγένηται, ὁ μὲν γὰρ δούλος ὧ ἴσως οὐ τοῦτο μὲν ἐλευθερίαν ὑπέσχετο, τοῦτο δὲ ἐπὶ τούτοις ἦν παύσασθαι κακούμενον αὐτόν, ἴσως ὑπ' ἀμφοῖν πεισθεὶς κατεψεύσατό μου, τὴν μὲν ἐλευθερίαν ἐλπίσαι οἴσεσθαι, τῆς δὲ βασάνου εἰς τὸ παραχρῆμα βουλόμενος ἀπηλλάχθαι. Οἴμαι δ' ὑμᾶς ἐπίστασθαι τοῦτο, ὅτι ἐρ' οἷς ἂν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς βασάνου, πρὸς τούτων εἰσιν οἱ βασανιζόμενοι λέγειν ὅτι ἂν ἐκείνοις μέλλωσι χαριεῖσθαι». (Ἀντιφῶντος, περὶ Ἡρώδου φόνου, 31, 32).

4. Ἄλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν τυποκρατουμένην καὶ αὐστηρὰν Ρώμην ἢ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν βασάνων μαρτυρία ὑπέκειτο εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐκτίμησιν τῶν δυναστῶν (DIG. I, παρ. 23, DE QUESTIONIPUS):

«QUESTIONI FIDEM NON SEMPER, NEC TAMENNU NOVAM H ABENDAM CONSTITUTIONIBUS DECTARATUR; ET ENIM RES EST FRAGILIS ET PERICULOSA, ET QUAE VERITATEM FALLAT NAM PLERIQUE PATIENTIAS IVE DURITIA TORMENTORUM, ITA TORMENTA CONTEMNUNT, UT EXPRIMI IUS VERITAS NULLO MODO POSSITTI ALLI TANTA SUNT IMPATIENTIA, ET QUOVIS MENTIRI, QVEM PATI TORMENTA VELINT; ITA FIT, UT ETIAM VARIO MODO FATEANTUR, UT NON TANTUM SE, VERUM ETIAM ALIOS CRIMINANTUR».

Ὁ «θεσμὸς» τῶν βασάνων ἐπὶ δημοκρατίας ἐν Ρώμῃ ἴσχυε μόνον προκειμένου περὶ δούλων, ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου ὅμως ἤρχισεν ἐφαρμοζομένη καὶ ἐπὶ ἐλευθέρων πολιτῶν, βραδύτερον δὲ μετὰ τὴν LEX JULIA DE MAJESTATIS ἐπὶ παντὸς κατηγορουμένου ἢ μάρτυρος.

5. Εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας, προεξαρχούσης τῆς Ἰταλίας καὶ ἀπὸ τοῦ 16' αἰῶνος, τῆς Γαλλίας μετὰ ποικίλας ORDONANCES, αἱ βάνοι θεσμοθετοῦνται ὡς τάκτικόν ἀποδεικτικὸν μέσον εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, διὰ νὰ καταργηθοῦν ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως.

6. Ἡ σύγχρονος ἐποχὴ ἐθῆκεν ἐπὶ νέας βάσεως τὸ εἰδεχθὲς ἀδίκημα τῶν βασάνων. Πράγματι ἡ κρατικὴ ἐξουσία καὶ τὰ προσλαμβανόμενα παρ' αὐτῆς ὄργανα χρησιμοποιοῦν τὴν μέθοδον τῆς ἐξουθενώσεως τῆς προσωπικότητος καὶ ἐξευτελισμὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας.

Ἡ κρατοῦσα εἰς τὸν δημόσιον βίον μισαλλοδοξία καὶ οἱ ποικίλοι κοινωνικοὶ διχασμοὶ ἔχουν ὀδηγήσει εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι αἱ βάνοι, διὰ τῶν ὁποίων ἐξευτελίζεται ἡ ἀνθρωπίνη ἀξία, ὑπηρετοῦν ἰδεολογικοὺς ἢ κρατικοὺς σκοποὺς καὶ οὐδὲν ἔνοχον τὴν συνείδησιν τοῦ βασανιστοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν θηριώδη εὐφορίαν τοῦ ἱεροεξεταστοῦ ἱκανοποιούμενου ὅτι ἐπιτελεῖ θρησκευτικὸν καθῆκον ἐν τῇ ἐξουθενώσει τῶν αἰρεσιάρχων ἀντιπολιτευομένων ἢ ἰδεολογικῶς δισταμένων. Τοιοῦτοτρόπως τὸ ἀδίκημα σήμερον καθίσταται περισσότερο ἐπικίνδυνον καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ δὲν ἀφορᾷ ὀρισμένην κοινωνίαν ἢ ὀρισμένον καθεστῶς ἀλλ' αὐτὴν ταύτην τὴν κοινωνίαν. Αὐτὸς ἄλλωστε εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τὸ ἐγκλημα τοῦ βασανισμοῦ, ὡς θέτον ἐν διακινδυνεύσει τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν ὡς τοιαύτην καὶ ἐπομένως ὡς ὑπονόμιον τὴν κοινωνικὴν συμβίωσιν τῶν ἀνθρώπων, δέον νὰ καταστῇ διεθνὲς καὶ νὰ δικάζεται ἀνεξαρτήτως τόπου διαπράξεώς του (UBI TE REPERIO, IBI TE JUDICO).

7. Τὸ βασικώτερον εἶναι ὅτι τὸ ἀδίκημα τοῦ βασανισμοῦ ἀναλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, στρατιωτικοῦ ἢ πολιτικοῦ, ὡς ἀποδεικνύει ἡ καθημερινή

διεθνής εμπειρία. Είς την ελαφροτέραν τῶν περιπτώσεων τὸ κράτος γίνεται ἀπολογητῆς τοῦ ἢ ἀποσιωπᾷ τὰ γεγονότα. Εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων, διὰ λόγους κακῶς ἐννοουμένης πολιτικῆς σκοπιμότητος δὲν διῶνται οἱ δράσται, ἀλλὰ αἱ καταγγέλλουσαι ἡμερησίως καὶ τὰ θύματα (ὄρα CLAUDE JULIEM, LE SUICIDE DES DEMOCRATIES. σελ. 239 καὶ ἐπ. σειρὰν παραδειγμάτων). Εἰς ὕλας τὰς περιπτώσεις ἢ διώξεις ἀποβαίνει δυσχερῆς, ἐφ' ὅσον ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς δὲν ἐλέγχεται πάντοτε ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν. Ἀναλύσεις κοινωνιολογικοῦ ἢ πολιτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ συγχρόνου φαινομένου τοῦ βασανισμοῦ ἐπιχειροῦνται ἤδη ὑπὸ πολλῶν ἐπιστημόνων, ἐπὶ τῇ βάσει ἀντικειμενικῶν δεδομένων. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ μελέτη τοῦ PIERRE VIDAL - MAQUET «LA TORTURE DANS LA REPUBLIQUE. ESSAI D HISTOIRE ET DE POLITIQUE CONTEMPORAINES». ED. DE MINUIT, 1972. Διὰ τὴν εὐδοκίμησιν τοῦ βασανισμοῦ εἰς τὴν ἐποχὴν μας θεωρεῖ ὑπεύθυνον τὴν ἰδίαν τὴν κοινωνίαν, ἢ ὅποια ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀνέχεται τὸ βασανιστὴν καὶ τὴν πρᾶξιν του. Ἀναφερόμενος εἰς τὴν Γαλλίαν γράφει: 'Ἀπὸ τοῦ ἀστυνομικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐβασάνιζε μέχρι τοῦ δικαστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐθεώρει καλὰ τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς τοιαύτης ἀνακρίσεως καὶ τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὁ ὁποῖος ἐψεύδετο ἢ ἐσιώπα, ὠκοδομήθη μία ὀλόκληρος μηχανὴ ψεύδους». Εἰς τὸ βάθος τοῦ τὸ φαινόμενον ἀποτελεῖ μερικὴν ἔκφρασιν τῆς ἀνανεώσεως τῆς βίας εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ἢ ὅποια τίθεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μὴ ἐλεγχομένων σκοπιμοτήτων ἢ καὶ ἀλογίστων φανατισμῶν.

8. Εἶναι χρήσιμον νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι διεθνῶς ἤδη ἀντιμετωπίζεται ἡ διώξις τοῦ ἐν λόγῳ ἐγκλήματος ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν ὀργάνων τῶν πολιτειῶν. Παρ' ἡμῖν παλαιότερον τὰ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης εἶχεν ἐκπονήσει, μὲ τὴν συνεργασίαν ἐπιστημόνων, σχέδιον νόμου διὰ τὴν ἀναγωγὴν τοῦ βασανισμοῦ εἰς ἰδιώνυμον ἀδίκημα. Ἡ διατύπωσις τοῦ κειμένου τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου εἶχε περίπου ὡς ἐξῆς: Τιμωρεῖται ὡς πλημμέλημα μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν καὶ στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἀπὸ 1 - 5 ἐτῶν, ἢ βάσανος προσώπων τὰ ὅποια περιέρχονται εἰς δημοσίαν ἀρχὴν ἢ περιάγονται μὲ τὴν βίαν εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄλλου. Ἡ τοιαύτη ὅμως διατύπωσις δὲν δίδει κατὰ τρόπον σαφῆ τὴν ἀντικειμενικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἐγκλήματος, εἶναι δὲ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐξαιρετικῶς ἐπιεικῆς.

9. Εἶναι ὅθεν προφανῆς ἡ ἀνάγκη τῆς πατάξεως τοῦ ἰδιότυπου αὐτοῦ ἐγκλήματος, ὅχι μόνον κατὰ συνταγματικὴν ἐπιταγὴν ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους σχετιζομένους μὲ τὴν προστασίαν τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπροσέπειας καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς κοινωνίας. Μέχρι τοῦδε ἡ τιμωρία παρομοίων ἀδικημάτων ἐπετυγχάνετο μὲ τὴν ἐφαρμογὴν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ κώδικος ἀναφερομένων εἰς τὴν κατάχρησιν ἐξουσίας (ἄρθρ. 239) καὶ τῆς σωματικῆς βλάβης (308 ἐπ.). Ἐν τούτοις αἱ διατάξεις αὗται οὔτε τὸ ἐγκλημα τῆς βασάνου συλλαμβάνουν πλήρως, οὔτε τὰ πράγματα διακινδυνεῦον ἔννομον ἀγαθὸν προστατεύουσαν οὔτε τὰς ἐπιβαλλομένας ποινὰς διαγράφουν.

Εἰδικώτερον εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν σωματικῶν βλαβῶν τὸ ὑπὸ προστασίαν ἔννομον ἀγαθὸν εἶναι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ὑγεία. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς καταχρήσεως ἐξουσίας τὸ προστατευόμενον ἔννομον ἀγαθὸν εἶναι κυρίως τὸ ἰδιαιτέρον καθῆκον τὸ ἀπορρέον ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας (Καρανίκας β 389). Ἄλλ' ἐνταῦθα τὸ διακινδυνεῦον ἀγαθὸν εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη ἀξία, ὁ ἀνθρώπος ὡς ἐλευθέρου προσωπικότητος. Αὕτη εἶναι ἡ συνταγματικὴ ἐπιταγὴ καὶ εἰς τὸ

ἄρθρον 7 παρ. 2 καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 2 ἐνθα γίνεται λόγος περὶ σεβασμοῦ καὶ προστασίας τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι οὕτως ἀνάγκη τὸ ἰδιώνυμον ἐγκλημα νὰ τιμωρῆ τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν, ἀνεξαρτήτως βλάβης σωματικῆς ἢ ψυχικῆς ἢ διανοητικῆς. Καὶ μόνη ἡ πρὸς μείωσιν τῆς προσωπικότητος χρῆσις ἀνεπιτρέπτων μέσων καὶ μόνος ὁ ἐξαναγκασμὸς εἰς δῆλωσιν βουλήσεως ἢ καὶ ἀνσχοίνωσιν δέον ὅπως τιμωρῆται. Αὐτὴν ἄλλωστε τὴν ἐννοίαν εἶχε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ ἀπαγόρευσις βασάνων κατὰ τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων τὴν ὁποῖαν κατὰ τρόπον θαυμαστοῦ περιγράφει ὁ Ἰσοκράτης εἰς τὸν «κατὰ Λοκίτου» λόγον του: «τώρα ἔχω ἔλθει εἰς τὸ δικαστήριόν σας ζητῶν τὴν τιμωρίαν του ὅχι διὰ τὴν ἄλλην ζημίαν τὴν ὁποῖαν μοῦ προυξένησαν τὰ ἐγκλήματά του, ἀλλὰ διὰ τὸν ἐξευτελισμὸν, τὴν ἀτίμωσιν, διὰ τὰ ὅποια οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι πρέπει νὰ εὐρίσκουν ἀπὸ τὰ δικαστήρια ἀπέραντον ὑποστήριξιν».

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐννοία τῶν βασάνων κατὰ τὸ 239 θὰ περιορίζετο μόνον εἰς ἐνέργειαν σχετικὴν πρὸς δῶξιν ποινικὴν οὐχὶ καὶ εἰς ἐνέργειαν σχετικὴν μὲ πειθαρχικὴν διαδικασίαν ἢ ἐτέραν διοικητικῆς φύσεως (ἀιτιολ. ἐκθ. σελ. 426, Γ.Δ. Βαβαρέττου Ποιν. Κώδιξ ὑπὸ 239). Πολὺ περισσότερον δὲν καλύπτει ἐνεργείας μὴ λαβούσας χώραν δι' ἀνακριτικούς σκοποὺς ἀλλ' ἀποβλεπούσας ἀπλῶς εἰς ἀπόσπασιν πολιτικῶν δηλώσεων ἢ εἰς μείωσιν τοῦ ἠθικοῦ, καταπτώσιν προσώπων στενῶς συνδεομένων ἢ μείωσιν τῆς προσωπικότητος ἐν γένει. Ὅμοίως δὲν καλύπτει περιπτώσεις μὴ νομίμου ὑπαγωγῆς προσώπων εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄλλων ἢ περιπτώσεις χρήσεως πρὸς τὸν σκοπὸν βασανισμῶν τῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τοῦτο προσλαμβανομένων προσώπων. Ὅμοίως ὑποκείμενα τοῦ ἀδικήματος κατὰ τὸ 239 εἶναι μόνον ὑπάλληλοι εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ὁποίων ὑπάγεται ἡ ἀνάγκη ἀξιοποιῶν πρᾶξιν, ἐνῶ ἢ ἐν τῷ σχεδίῳ προτεινομένη ρύθμισις καλύπτει πρᾶξιν οἰωνδήτους ὀργάνων ἀρχῆς, νομίμως ἢ παρανόμως ἐπιλαμβανομένων ἢ νοσφιζομένων ἐξουσίαν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς προκλήσεως τῶν ἐν τῷ κειμένῳ περιγραφομένων συνεπειῶν (οὕτως ἢ ἀιτιολ. ἐκθ. ποιν. Κώδ. σελ. 525). Κατὰ Χωραφᾶν (σελ. 21) διὰ τὸ ἐγκλημα τοῦ 239 ἀπαιτεῖται σκοπὸς ἐπιτεύξεως ἐγγράφου ἢ προφορικῆς καταθέσεως. Κατὰ τὸ προτεινόμενον σχέδιον τοιοῦτος σκοπὸς δὲν εἶναι ἀναγκαῖος.

Τέλος αἱ ἐπιβαλλόμεναι εἰς τὸ 239 ποιναὶ εἶναι δυσανάλογως πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πράξεως χαμηλαί. Σημειωτέον ὅτι ὁ ἐνεργήσας κατὰ τὸ 239 ἐξ ἀναγκαστικῆς διὰ τὴν παραβίασιν τῆς ἀληθείας τιμωρεῖται ἠπιώτερον, θεωρούμενος ὡς ἐνεργῶν ὑπὸ ἐλαφροτέρας περιστάσεις ἐνῶ τοιοῦτον τι δὲν νοεῖται κατὰ τὸ προτεινόμενον σχέδιον νόμου, ἔπερ σκοπεῖ νὰ ἐξαλείψῃ τὸν φανατισμὸν καὶ τὰ πάθη ἐν τῇ μετχειρίσει τῶν πολιτῶν.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ σχέδιον νόμου, ὅπερ προτείνεται νὰ περιληφθῇ μὲ τὴν ὑῆφρον τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὸ Κεφάλαιον ΙΗ «ἐγκλήματα κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας» ὡς 335 Α ἄρθρον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1976

Οἱ Προτείνοντες Βουλευταὶ

- Ἄγγ. Ἀγγελούσης, Νικ. Ἀλαβᾶνος, Κων. Ἀλαβᾶνος, Γερ. Βασιλάτος, Ἀθαν. Κανελλόπουλος, Ἀνδρ. Κοκκέβης, Γ.Β. Μαγκάκης, Θεοχ. Μαναβῆς, Ἀλ. Μπαλατζῆς, Γ. Μυλωνᾶς, Α. Ντεντιδάκης, Μ. Σουλούρης, Σ. Παπαθεμελῆς, Π. Πολυχρονίδης, Ι. Πεσμαζόγλου Μ. Στεφανίδης, Γ. Νιονίδης